



**Gemeente
Haarlem**

Richtlijnen begroting 2019-2023

1 maart 2018
Concerncontrol

Inhoudsopgave

1.	Uitgangspunten 2019-2023	3
1.1	Kaders	3
1.2	Indexatie	3
1.3	Overige kengetallen en parameters	5
1.4	Formatie en loonsom	5
1.5	Kostenverdeling	5
1.6	Raming algemene uitkering	5
1.7	Investeringsramingen en kapitaallasten	6
1.8	Vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen	6
2.	Planning	7

1. Uitgangspunten 2019-2023

Belangrijk aandachtspunt voor de begroting 2019-2023 is de bestuurswisseling die zal plaats vinden naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van maart.

Het is zeer waarschijnlijk dat ten tijde van het schrijven van de kadernota veel van de beleidsmatige keuzes van het nieuwe college nog niet bekend zijn. Dit betekent dat de inhoudelijke financiële vertaling van het coalitieakkoord grotendeels bij het opstellen van de begroting zal plaatsvinden.

Het college hanteert de volgende uitgangspunten om te komen tot een sluitende programmabegroting voor 2019.

1.1 Kaders

De kaders van de meerjarenraming 2019-2023 worden gevormd door:

- Het door de raad vastgestelde beleid bij de Programmabegroting 2018-2022 (inclusief aanvullende voorstellen), Kadernota 2018 en de vastgestelde Haarlemse belastingvoorstellen van december 2017;
- Het nieuwe coalitieprogramma;
- De meest recente informatie over de algemene uitkering (meicirculaire);
- Het Investeringsplan (IP) 2018-2023.

1.2 Indexatie

De meerjarenbegroting wordt opgesteld in constante prijzen. Dat wil zeggen dat het loon- en prijspeilniveau van 2019 voor de navolgende jaren constant wordt gehouden. Dit geldt ook voor de baten uit het gemeentefonds en de belastingen.

Een aantal uitgangspunten wordt ontleend aan de prognoses van het Centraal Planbureau (CPB). Het CPB heeft op 24 maart 2016 kerngegevens vrijgegeven voor de periode 2019-2022, vooruitlopend op het uit te brengen concept- Centraal Economisch Plan 2018.

Omschrijving	Uitgangspunten 2018	Uitgangspunten 2019
Loonontwikkelingen (incl. sociale lasten) ¹	2,4%	3,0%
Materiële uitgavenstijging ¹	1,4%	2,3%
Subsidies onder de € 45.000	0%	0%
Subsidies boven de € 45.000 ²	2,1%	2,8%
Bijdrage Zandvoort	-	
Lange rente nieuwe leningen ¹	0,7%	0,9%
Rente-omslag	2,5%	2,5%
Belastingen en overige eigen inkomsten ³	1,4%	2,3%

Specifieke uitgangspunten voor de grondexploitatie worden in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties opgenomen.

¹ Conform raming CPB.

² Berekening is als volgt: Lonen 3,0% x 0,7 en materieel 2,3% x 0,3 = 2,8%

³ Gelijk aan inflatie

Bij het uitvoeren van de kostenindexatie gelden de volgende bijzonderheden:

- Budgetten waarvoor specifieke afspraken gelden, zoals bijv. DVO Spaarnelanden, worden geïndexeerd volgens die specifieke afspraken;
- Budgetten waar lastenverhogingen van de gemeente tegenover staat (verhoging OZB bijvoorbeeld) worden daarvoor gecompenseerd. Het betreft budgetten van o.m. vastgoed en onderwijs;
- Grondexploitaties worden gebudgetteerd conform de specifieke uitgangspunten voor de grondexploitatie (MPG);
- Sociaal domein: hiervoor is het uitgangspunt dat rijksbudget is werkbudget. Budgetten worden niet op voorhand geïndexeerd, maar berekend zodra de rijksbudgetten bekend zijn (meicirculaire). Dit is beperkt tot de budgetten waarvan voor- of nadelen ten gunste of ten laste van de algemene reserve sociaal domein komen.

Indexatie subsidies en verbonden partijen

Zowel de subsidies als de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen worden geïndexeerd voor inflatie. Voor wat betreft de feitelijke toekenning van subsidies wordt het volgende onderscheid toegepast:

- Voor subsidies beneden de € 45.000 wordt conform bestaand beleid, geen kostencompensatie toegekend.
- Subsidies en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen boven de € 45.000 worden conform bestaand beleid gecompenseerd via een gewogen percentage. Bij het bepalen van het uiteindelijke percentage vindt een weging plaats waarbij de loonsverhoging voor 70% meetelt en de materiële lastenstijging voor 3,0%. Voor 2019 wordt uitgegaan van een loonkostenstijging van 3,0%. Voor de materiële kostencompensatie wordt uitgegaan van 2,3%. Het gewogen percentage is berekend op afgerond 2,8%.

Er vindt geen verrekening plaats op basis van de werkelijke materiële of loonkosten.

De verzelfstandigde organisaties vallen onder het regime van de subsidies.

Individuele organisaties en instellingen die subsidies ontvangen kunnen geen rechten ontleen aan deze wijze van berekenen.

Indexatie bijdrage Zandvoort

Voor de bepaling van de hoogte van het indexeringspercentage is in artikel 9 lid 4 van het Dienstverleningshandvest met de gemeente Zandvoort het volgende opgenomen: "Op de financiële vergoeding zoals genoemd in het eerste lid en de efficiencykorting zoals genoemd in het tweede en derde lid wordt vanaf 2018 een jaarlijkse indexering toegepast op basis van indexatie van het Centraal Planbureau (CPB)".

Aangezien het merendeel van de bijdrage bestaat uit een vergoeding voor loonkosten is afgesproken dat het indexpercentage van de jaarlijkse bijdrage aansluit bij het door Haarlem berekende indexpercentage voor lonen.

Indexatie eigen inkomsten en kaders raming lokale lasten

Voor de belastingen en algemene baten (huren, pachten etc.) wordt het inflatiepercentage aangehouden dat gelijk is aan die van de materiële kostencompensatie, door het CPB geraamd op 1,4 %. Daarbij worden de baten geïndexeerd, waarbij de volgende uitzonderingen gelden:

- Huren, pachten en leges worden verhoogd voor zover juridisch toegestaan (contracten, wetgeving, maximum rijkstarieven);
- Afval- en rioolheffing worden niet geïndexeerd. De baten worden i.v.m. 100% kostendekkendheid berekend aan de hand van de ontwikkeling van de lasten (per saldo budgettair-neutraal).

1.3 Overige kengetallen en parameters

Bij het opstellen van de begroting 2019 wordt uitgegaan van de volgende kengetallen per 1 januari 2018:

Kengetallen	Begroting 2018	Werkelijk per 1-1-2018	Begroting 2019
Aantal inwoners	161.385	159.717	161.700
w.v.			
0 – 19	35.615	35.070	35.776
20 – 44	55.303	54.884	55.185
45 – 64	43.147	42.626	43.191
65 – 74	15.524	15.392	15.647
74 e.o.	11.796	11.745	11.901
Direct productieve uren per fte	1.350	1.350	1.350

1.4 Formatie en loonsom

Iedere afdeling wordt gebudgetteerd voor de toegestane formatie. De salarislasten worden opgehoogd met 3,0% loonkostenstijging (zie § 1.2 indexatie) en worden verminderd met eventuele besluiten over de invulling van bezuinigingen.

De salarisberekening gebeurt normatief met peildatum 1 maart 2018. Op basis van vastgesteld beleid vindt berekening plaats van de salarislasten naar een gemiddelde van de 10de periodiek van de functionele schaal. De toegestane formatie 2019-2023 en de financiële uitwerking (per schaal) wordt door de afdeling HRM aan het DT aangeleverd ter vaststelling.

De toegestane formatie wordt gebruikt om de personeelslasten voor 2019 te kunnen berekenen.

De personeelsbegroting is inclusief de medewerkers van gemeente Zandvoort, die per 1-1-2018 in dienst zijn getreden bij de gemeente Haarlem.

1.5 Kostenverdeling

De afdelingen geven per afdeling aan hoe de personeelskosten moeten worden verdeeld over de programma's en producten. Een belangrijk onderscheid hierbij is de verdeling tussen overhead- en lijnfuncties.

De uitvraag geeft tevens inzicht in het totale aantal uren voor lijnfuncties. Door de totale overhead te delen op het totale aantal uren voor lijnfuncties wordt de overheadopslag per (lijn)uur bepaald. Deze opslag wordt gebruikt bij de activering van investeringsuren, alsmede bij de berekening van de kostendekkendheid van belastingen en leges.

1.6 Raming algemene uitkering

In de meerjarenraming 2018-2022 is de algemene uitkering vanaf 2018 in constante prijzen geraamd. Omdat 2019 de primaire begrotingsschijf wordt, zal de algemene uitkering herberekend moeten worden in lopende prijzen voor 2019. Dat wil zeggen dat de algemene uitkering dan opgehoogd wordt aan het gestegen loon-en prijsniveau, prijspeil 1 januari 2019.

Daarnaast wordt de algemene uitkering geactualiseerd aan de hand van de zogenaamde meicirculaire. Hierin is ook informatie opgenomen die van belang is voor de drie decentralisaties (sociaal domein). Aan de hand van de berekeningen conform deze circulaire kunnen de budgetten ten behoeve van het sociaal domein worden herberekend voor 2019 e.v. De meicirculaire wordt te laat ontvangen om nog in de Kadernota 2018 te kunnen verwerken. Over de gevolgen van de meicirculaire wordt de raad afzonderlijk geïnformeerd en de consequenties worden verwerkt in de Programmabegroting 2019.

De algemene uitkering wordt gebaseerd op het aantal woningen en inwoners voor 2019 als opgenomen in deze uitgangspunten. Dit betekent dat de algemene uitkering iets hoger wordt vanwege areaaluitbreiding. Deze hogere baten worden gereserveerd ter dekking van kosten van beheer en onderhoud ten gevolge van areaaluitbreiding.

1.7 Investeringsramingen en kapitaallasten

Het prijspeil van de investeringsramingen, is daar waar afzonderlijk aangegeven, in het IP 2019-2023 geactualiseerd. De investeringen bevatten daarom het actuele prijspeil. Omdat Haarlem een meerjarenraming in constante prijzen kent, worden de investeringen verder niet geïndexeerd.

De kapitaallasten worden centraal geraamd.

In de begroting 2019 worden de kapitaallasten geraamd, die voortvloeien uit:

- De tot en met 2017 in de jaarrekening opgenomen investeringsbedragen;
- De geraamde investeringen volgens het nieuwe Investeringsplan 2019-2023.
- De bijkomende budgettaire lasten uit het investeringsplan (zowel positief als negatief) dienen in de analyse afzonderlijk naar voren te komen.

De rentecomponent (het zogenaamde rente-omslagpercentage) voor zowel de rendabele als de onrendabele investeringen bedraagt voorlopig 2,5%, maar zal voor de begroting nader berekend worden conform de bepalingen, zoals opgenomen in de Financiële verordening 2018 en de nota activabeleid.

Hierin is ook vastgelegd dat investeringen van < € 100.000 niet worden geactiveerd. Investerings in de openbare ruimte worden geactiveerd volgens de componentenmethode. De afschrijvingslasten van investeringen met maatschappelijk nut worden gedekt uit de bekleemde reserve dekking kapitaallasten maatschappelijk nut.

1.8 Vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen

Voor de onderdelen parkeergarages en grondexploitaties zal een raming van de belastingdruk moeten worden opgeven. Deze post zal als last op programma 7 worden opgenomen.

2. Planning

De bestuurlijke planning, die is bijgevoegd, is ontleend aan de vastgestelde planning en control kalender 2018.

Datum	Begroting 2019-2023
Bestuurlijk traject uitgangspunten begroting	
20 maart	Vaststelling in B&W
Bestuurlijk traject programmabegroting	
28 aug	1 ^e bespreking uitkomsten begroting op hoofdlijnen met B en W
4 sept	Reserveren mogelijke bespreking concept programmabegroting in B en W
11 sept	Bespreking concept programmabegroting in B en W
18 sept	Vaststellen programmabegroting in B en W
27 sept	Raadsleden ontvangen programmabegroting Presentatie programmabegroting Publicatie voor burgers
3 okt	Technische toelichting programmabegroting voor Raad
16 okt	Uiterste datum voor indienen technische raadvragen over de begroting (voor 12 uur)
25 okt	Verzending ambtelijke antwoorden digitaal aan raadsleden
Besluitvormingstraject	
1 nov	Raadsbehandeling programmabegroting (algemene beschouwingen)
13-14 nov	Raadsbehandeling programmabegroting
13 nov	Moties en amendementen in extra B en W-vergadering vóór 10:00 uur
14 nov	Moties en amendementen in extra B en W-vergadering vóór 12:00 uur
15 nov	Verzending vastgestelde programmabegroting naar GS van Noord-Holland

Dit is een uitgave van gemeente Haarlem,
1 maart 2018

Postbus 511
2003 PB Haarlem
Tel. 14 023

haarlem.nl